

Средства са дозволом за коришћење у органској биљној производњи

Органска производња је, према једној од дефиниција “целовит систем управљања и производње хране, који се заснива на еколошкој пракси, високом степену биолошке разноврсности (биодиверзитету), очувању природних ресурса и примени високих стандарда и начина производње коришћењем природних супстанци и поступака”. Она такође може да се односи и на скупљање биљног материјала на природним стаништима у комерцијалне сврхе.

Као антипод органској производњи је конвенционална производња. Она представља приступ биљној производњи какав је уобичајен у данашњој пољопривреди на великој већини површина код нас и у свету.

Органска производња у Републици Србији одређена је и регулисана Законом о органској производњи (Службени гласник Републике Србије бр 30/10), <http://www.minpolj.gov.rs/download/zakon-o-organskoj-proizvodnji/>.

Детаљније уређивање области органске производње врши се помоћу неколико Правилника, од којих је најважнији Правилник о контроли и сертификацији у органској производњи и методама органске производње (Службени гласник Републике Србије бр 40/12 и 95/20) <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/ministarstva/pravilnik/2020/95/1/reg/>. Контролу и сертификацију органске производње Министарство поверава контролним организацијама као поверене државне послове.

Контролне организације су од стране Министарства овлашћене да контролишу цео ток органске производње, и уколико су све прописане мере поштоване, издају сертификат органске производње, без кога се произведена роба не може пласирати на тржиште као органска.

Део контроле органске производње се односи на контролу употребљених средстава у току производње и строго ограничавање употребе хемијски синтетизованих инпута.

У биљној производњи се често намеће потреба за употребом средстава за исхрану биља. Од минералних ђубрива у органској производњи је дозвољена употреба само неких од спорорастворљивих минералних ђубрива и оплемењивача земљишта. Такође, дозвољена је и употреба одређених живих организама (бактерија и гљива) или њихових продуката. Ако се користи стајњак, онда је дозвољен само стајњак из сертификоване сточарске производње а ако се користи компост, онда само компост добијен компостирањем биљне масе из сертификоване биљне производње.

Циљ ових мера је одржавање живота у земљишту и очување његове природне плодности и стабилности.

Министарство пољопривреде формира и допуњује листу средстава која имају дозволу за употребу у систему органске производње. https://www.uzb.minpolj.gov.rs/index.php?option=com_content&view=article&id=280%3A2013-10-15-08-24-55&lang=en. Семе за заснивање органске биљне производње је дозвољено само оно, које потиче из сертификоване органске производње. Није дозвољена употреба семена генетски модификованих генотипова биљака, или оних, у чијој производњи су коришћени продукти генетски модификованих организама, као и семе добијено уз употребу јонизујућег зрачења. Изузетно, може се у органској производњи користити и семе из конвенционалне производње, али само уз нон-гмо потврду и нетретирано хемијским средствима у току дораде и уз посебну дозволу Министарства пољопривреде.

За решавање проблема из области заштите биља дозвољен је само мањи број хемијски синтетизованих средстава за заштиту биља, која се не депонују у биљним организмима и не ремете биодиверзитет. Дозвољена су и поједина средства која садрже живе организме (одређене бактерије и гљиве) или продукте њихових метаболизма, који могу решавати одређене проблеме у заштити од болести и штеточина. Сва ова средства морају имати дозволу за употребу у органској производњи и морају се налазити на листи дозвољених средстава, коју формира и допуњује Министарство пољопривреде <https://serbiaorganica.info/zastita-bilja/>.

Пољопривредна механизација, која се користи у конвенционалној производњи, мора пре преласка на употребу у органској производњи бити добро очишћена и опрана, што је такође предмет контроле и праћења у току производне сезоне.

Све ово напред наведено делује компликовано, али вреди размишљати и можда деловати у том правцу, јер органска производња постаје све актуелнија И траженија на тржишту код нас а још више у иностранству. Стоји чињеница, да је у досадашњем периоду била проблем неорганизованост тржишта органске хране код нас али повећање тражње ће неминовно

довести до боље организације тржишта и могућности бољег И лакшег пласмана произведене робе.

ПСС Институт Тамиш Панчево

дипл инг Јан Бабка, сарадник у семенарству 0648814434, jan62babka@gmail.com